

Վարդապետը բացատրեց պատգամախօսի գուշակութիւններն այսպէս.

– «Ուրախացի՛ր»... վերջն էլի լաւ եկաւ, վերջն ուրախութիւն է:

Եւ նոյն րոպէում աբեղայի խորամանկ դէմքի վրայ երեւաց մի կեղծ ժպիտ: Նա շարունակեց.

– «Ալաք, բալաքէ նշանակում է գոյնզգոյն կամ զոլ – զոլ, այսինքն՝ կերպաս, արբեշումի կերպաս, եզերքը զառով զարդարած: Դա տաճարի վարագոյրն է: «աղան» պահանջում է ձեզանից, – աբեղան դարձաւ դէպի մշեցի Գրիգորը: – Դուք սյուսկետել կուրախանաք, ձեր խնդիրքը կը կատարուի: «Աղայի» տաճարի վարագոյրը հնացել է:

Գուշակութիւնները միևն միւսի ետեւից շարունակում էին: Չարմանալին այն էր, որ «աղան» իր պատգամախօսի բերանով կոչում էր ամէն երկրից եկած նշանաւոր եւ հարուստ ուխտաւորներին: Իսկ նրանք խորին երկիւղածութեամբ լսում էին իրանց դատավճիռը:

Յետոյ գուշակողը ընկնում է բոլորովին ուշագնացութեան մէջ: Վարդապետները տանում են նրան, հաւատացնելով, թէ նոյն դրութեան մէջ նա կը մնայ մի քարայրի մէջ միևնջել վանքի գալոց տօնախմբութեան օրը :

– Խե՛ղճ, – ասաց Մարօն, – ինչպե՛ս պէտք է մնայ այնտեղ, բա չի՞ մեռնի: Ֆարիատ, ես կ'ուզեի, որ «ընկաւորը» մի բան էլ ինձ համար ասեր: Դու չե՞ս հաւատում:

– Հաւատում եմ, – պատասխանեցի ես:

Իրաւ որ, հաւատում էի: Իսկ եթէ Մարօն ա՛յժմ հարցներ ինձանից, նրան կ'ասեի՝ այն ժամանակ, երբ մարդիկ կուռք էին պաշտում, Պիւթիաս քրմուհին, իր եռոտանիի վրայ կանգնած, այսպիսի պատգամներ էր կարդում: Դա եւս Հայաստանի հեթանոսական դարերից մնացած հին սովորութիւն է: Մենք անցանք եկեղեցական մարգարեութիւնից դէպի ժողովրդական մարգարեութիւնը:

Հեռու, մի քարաժայռի վրայ, նստած էր փոքրիկ աղջիկ: Նրա նիհար եւ բարակ երեսը, օծոած ընկոյզի իւղով, փայլում էր ջահի լուսով, որ վառւում էր նրա մօտ: Նա հագած ունէր մի տեսակ խայտաճամուկ եւ կախարդական զգեստ: Մանուկ օրիորդների բազմութիւնը շրջապատել էր նրան: Նա նոյնպէս գուշակում էր:

Մենք մօտեցանք:

– Դա այն աղջիկն է, – ասաց Մարօն: